

Buzzing around - onderweg en op reis, sociaal-artistiek samenwerken in de regio (dag 4)

**Verslag eindgesprek Buzztour voor Regio 025
vrijdag 5 november 2021**

Aan de Kapittelweg 33, in het auditorium van de HAN, vindt het eindgesprek plaats van de vierde dag van *Buzzing around*. Na een bezoek aan Speels Collectief en Theater AanZ eindigt de Buzztour hier. Dit laatste uur van het programma bestaat uit twee delen: een presentatie van K56 uit Arnhem en een evaluerend gesprek met de deelnemers van de busreis.

K56/BIEB3000

Marije Tangelder vertelt over K56. Ze is in 2014 afgestudeerd aan de HAN Social Work en heeft na haar studie Theater Koppig opgezet. Ze merkte dat kinderen in de wijk Presikhaaf (Arnhem) behoefte hadden aan theater. Deze circustheatergroep liep van nature over in sociaal-artistiek werk om kinderen zelfvertrouwen mee te geven én het te uiten. Deze theatergroep werd uiteindelijk Collectief Koppig. Inmiddels werkt Marije bij K56 in Presikhaaf. K56 is een multidisciplinaire werkplaats en ontmoetingsplek waar experiment, ontwikkeling en een meerstemmig geluid centraal staan. Hier wordt samengewerkt vanuit de verschillen, met behoud van eigenheid en vanuit eigen kracht en verantwoordelijkheid.

Eén van de programma's van K56 is Kids and Neighbours waarin Collectief Koppig voor kinderen en buurtbewoners het kunstparticipatieprogramma verzorgt en samenwerkt met veel partners uit de wijk. Binnen K56 is BIEB3000 een flexibele culturele werkplaats.

Onlangs werd er een buurtjam georganiseerd voor iedereen die geïnteresseerd is in beats, graffiti, rap en dans. Daarop volgde een opening van een expositie met straatkunstenaars en de volgende ochtend kwamen de buurtbewoners de expositie bekijken. "In zo'n weekend krijg je veel verschillende doelgroepen op de been en dat is ook precies het doel."

Samenwerking met HAN

De samenwerking met de HAN neemt een belangrijke plek in. Voor studenten is het van belang om te zien wat er in de praktijk gebeurt en hoe je als sociaal ondernemer kan bijdragen aan positieve ontwikkelingen in een wijk. Marije: "Hier komen alleen studenten stage lopen die creatief en sociaal-artistiek willen werken en de collectieve vorm belangrijk vinden." Ze vraagt studenten minimaal een jaar te komen om echt aan een netwerk te kunnen bouwen in de wijk. Met elkaar voeren ze veel gesprekken over collectief werken en inclusief zijn. Studenten worden overal bij betrokken, gaan ook mee naar gesprekken met de gemeente.

Een van de stagiaires vertelt dat ze door de stage kritisch is gaan kijken naar het werkveld én hoe het op de opleiding gaat. Het valt haar op dat op school te weinig gesproken wordt over wat je doet en leert op je stage, terwijl zij het juist belangrijk vindt om op school die ervaringen met elkaar te delen en te toetsen aan de theorie.

Vragen bij presentatie

Een van de deelnemers vraagt wat het verschil is met een buurthuis. Marije vertelt dat een buurthuis echt alleen voor de buurt is, terwijl Marije ook intensief samenwerkt met studenten, van welk niveau dan ook. Daarnaast zijn er ateliers waar kunstenaars aan het werk zijn.

Is K56 een complexe organisatie qua financiering en verantwoording, vraagt een andere deelnemer zich af. Marije: “Omdat we in kleine collectiefjes werken maakt dat het iets minder complex. Het grote overkoepelende verhaal K56 hebben we stevig neergezet met een bestuur, ateliers en buurtparticipatie. BIEB3000 is het grote pand met de werkplaatsen en Kids and Neighbours. Ik ben de enige die subsidies aanvraagt voor buurtparticipatie. De rest is atelierhouder. Er zijn weinig kunstbroedplaatsen die op deze manier werken en daarom zijn we veel tijd bezig geweest met het uitschrijven van de methodiek.”

Een deelnemer is benieuwd naar het nut van een kunstenaarscollectief. Marije vertelt dat iedereen waardevol is en dat is ook het doel: ieders kwaliteit inzetten. Iedereen draagt met zijn of haar eigen kwaliteit bij aan het collectief. Zoals een grafisch vormgever die de flyers maakt. Of een kunstenaar die een jongere die niet meer past in het schoolsysteem helpt met striptekenlessen. Ook stagiaires uit het hbo, mbo en speciaal onderwijs zijn erg waardevol. Marije: “Ik vind het hoger onderwijs een super ouderwets woord, mbo’s kunnen praktisch soms meer of evenredig bijdragen aan een project. Dat geldt ook voor speciaal onderwijs. Uiteindelijke doel is een collectief bouwen dat fluïde is. Iedereen kan komen en gaan en niveau maakt niet uit.”

Groepsgesprek

Rose Figdor van Cultuur Oost vertelt over de gedachte achter *Buzzing around*. “We willen dat het sociaal-artistieke samenwerken zichtbaarder en uitgebreid wordt en dat de waarde ervan wordt ingezien. We merken enerzijds dat bij sociaal-artistieke partijen verlangen is naar meer duurzaamheid, want vaak zijn ze kwetsbaar op het gebied van financiering. Anderzijds zijn beleidmakers gericht op effectiviteit van projecten en op verbindingen die voor inclusie zorgen. Dit vraagt om visie. We moeten kijken hoe we samen in de regio meer impact en betrokkenheid kunnen krijgen.”

Wytske Lankeser (HAN Academie Mens en Maatschappij) leidt het evaluerende groepsgesprek. Ze begint met de vraag aan Marije wat de grootste uitdaging is voor het sociaal-artistieke veld. Marije vindt het belangrijkste dat de hiërarchie van de niveaus verdwijnt. Dat iedereen elkaar evenwaardig ziet en dat je dat ook laat zien. Bij BIEB3000 uit zich dat bijvoorbeeld in een expositie door een student die ArteZ

moest verlaten. “Het maakt namelijk niet uit of je een opleiding doet, je kunt ook kunstenaar zijn zonder dat je aan ArtEZ studeert.”

Organisaties streven naar inclusie, maar het team is niet inclusief, merkt een van de studenten op. Dat houdt haar bezig. Maar het project van Marije maakt haar heel enthousiast. Ze vindt het niet fijn als er in een organisatie alleen maar witte mensen zijn. Wytske geeft aan dat de HAN zich daar bewust van is en daarover graag met haar in gesprek gaat. Een andere student geeft aan het prettig te vinden door deze tour te zien waar ze als student Social Work terecht kan komen.

Bij de woorden inclusie en participatie, heeft een van de deelnemers een dubbel beeld. Daarbij leg je de focus bij de mensen zelf. Marije vertelt dat ze juist niet benoemen dat ze inclusief zijn, maar ze organiseren zoveel activiteiten zodat er vanzelf heel verschillende doelgroepen op af komen. En doelgroepen hoef je niet altijd met elkaar te verbinden.

Een van de beleidsmakers zegt dat de functie pretendeert dat je beleid maakt, maar dat je dat als beleidsmaker niet alleen kunt. “Je kunt alleen met elkaar het systeem veranderen. Je hebt over de hele lijn de samenwerking nodig om met elkaar de verandering op gang brengen.”

Links

Meer informatie over de organisaties die vandaag aan bod zijn gekomen:

Speels Collectief - <https://www.speelscollectief.nl/>

Theater AanZ - <https://www.theater-aanz.nl/>

K56/BIEB3000 - <https://56988699.org/>